

תורת השכינה בשלמות אורה, איננה יכולה להקלט בפשטות הרצוצות תחת נטל הגויים, בעם היושב בחושך, לאחר שנסתלקה ממנו השכינה העליונה. "פמחשפים הושיבני פמתי עולם" (איכה ג' 1).

ההכדל בין ישראל בגלות ובין ישראל בגאולה, הוא יותר גודל מההכדל שבין הקטן שאך גולד, לגדול ובא בימים. זהו הכדל שבין מיתה לחיים, שאין שום הכדלים בין מצבי חיים שיכולים להשתוות אליו. כך, בזמן שבית המקדש היה קיים, היתה הנשמה מאורה בגוף שלם וחי, והיינו שהשכינה היתה מפכה בכל הלכות. ממילא הנבואה זרחה באורה, עד שהיו ישראל דבקים במדרגות נישאות, להרגיש את הוויית חיהם האחת, כגוי שלם שמהות חייו היא בחינת רצינתו של הקי"ה, כמבוסא בשיר השירים, שנכתב בהיות השכינה בשלמותה, בבניין שלמה המלך.

בעושר חי הקודש של המקדש והגבואה, הרגיש כל יחיד מישראל את משמעות חייו בגלות עצומה, כחלק מתוך אבוקת קודש המאירה תבל ומלואה. השבת, התפילין והציצית, תלמוד התורה ועסק המצוה, כמו גם המלאכה וכוונת הארץ, היו יחידים לנימים ונידים כאילן רב שריגים, רחב ידיים, שנכלל בו כל ישראל כהויה אחת. עימים, האיזו בכל עוז כל משמוני התורה, סתריה וריזה, בייחודי קודש, כחכמת הנבואה והרואה, והיו ישראל לומדים את סוד נשמחם, עד להשגת נבואה, כפליים כיצאי מצרים (מגילה יד א).

עין איה ויש פרק כמה בהמה.

אמצעים התורה בפגלות

כאמור, הגלות היא התפוררות של עם ה' לרסיסים. במציאות זו שכל רסים עומד לכדו ניצרה קטנות דעת, שהיא תפיסה מצומצמת, המרגישה את חי' הרסים בלבד. קטנות דעת זו משלה להבלא דגמלי, אותו נטף של חיות היורד אל העצמות שבקבר להשפיע בהם מעט ניצוצות של חיים, כדי ששעל ירי כך יקומו לתחיה.

כך, ניצוצות דקים של חיות ירדו לישראל בזמן הגלות. אלו הם המוחין שהתאמו לקטנות, למצב התרסקות האומה והתפוררותה. אנו חסאנו, ולפיכך התרסקנו ונפלנו לקטנות, סוד האברים המפורדים. והקוב"ה בטובו הוריד לנו נשפי חיים דקים, כתנין דקים על גבי אותיות, המתאמים אל קלישתנו בגלות, כמו אותו והבלא דגמלי, המתאים אל הגוף המפורר בקבר.

התאמת האור והחיות אל הקטנות שבגלות, היא למעשה סוד הענין המוזכר על התורה, שנפלה בחורבן וירדה פלאים, ונצטמצמה בגלות מאור, עד שרוב אורותיה ושפעת קדושתה נגנזו ונעלמו.

כי התורה ברוממותה, כפי שמתגלה בארץ ישראל בהיות המקדש על מכונו וישראל בתפארתה, הנה עליונה היא מאור, כל כך נשגבה וגבורה, עד שרחוקה מיכולת הציור וההשגה של ישראל בזמן הגלות, בו נסתלקה הנשמה ונפרד הגוף לרסיסים.

² עץ חיים ג' 1. והאורות שסתלקו הם נקודות וטעמים כנודע, סוד שעמי תורה בחינת השעמים, וחיותה בחינת האותיות, כמבואר לקמן. וראה ספר יצירה ה' א בפירוש הראב"ד, זוהר ג' רמב ג. תיקוני זוהר ד' ב.